

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Ivdicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

82 Sobrium esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

du Sacerdotij retrahatur, nec hoc solum deinceps honore priuari, sed perpetuo quoque infamie damnari decernimus, ut eos, quos per facinus coinquinat & æquat, utrosque similis poena comiteatur. *lib. 31. Cod. de Episc. & Cler. Vide Baron. Tom. 6. & Theatrum Histor.*

Anno Christi 528. *Iustinianus Imp.* scripsit ad *Atarbium Præfectum Prætorio: Sacerdos*, (quem admodum & Diuinis Canonibus definitum est.) ne quis Episcopus, &c. aut alius cuiuscunque dignitatis Clericus per largitionem ordinetur, &c. Si quis inuentus fuerit occasione prædictarum Ordinationum & administrationum aliquid dedisse, vel accepisse, siue Episcopus sit, siue Clericus, & eum, qui præbuit; & eum, qui accepit, extra Sacerdotium & Clerum fieri iubemus, ut post hæc Domini Dei subiaceant condemnationi, &c. Præterea sancimus, ut omnes Clerici per omnes Ecclesias constituti, per seipsos psallant, Nocturna, & Matutina, & Vespertina, ne ex sola Ecclesiasticarum rerum consumptione Clerici appareant, nomen quidem habentes Clericorum, rem autem non implentes Clerici circa Liturgiam Domini Dei: turpe enim est pro ipsis scriptos, necessitate ipsis inducta, psallere, &c. *Lib. 42. Cod. de Episc. & Cleric. Baron. Tom. 7. Vide in Speculo Clericorum signum 18.*

SIGNVM LXXXII.

SOBRIVM ESSE.

Iulius Caesar tantus fuit sobrietatis cultor ut M. Cato de ipso dixerit: ad evertendâ Rempublicam sobrius

sobrium accepisse: qua virtute magnam in omnium animis admirationem sibi concitasset, ni eã ciuiliū diffidiorum labe contaminasset. *Sueton.*

De Romuli l. Rom. Regis: de Epaminonda: de Cato-
nis Censorini: & de Cyri Senioris, sobrietate: A-
Gellius Noct. Attic. lib. 11. cap. 14. ex L. Pisone:
Frontini lib. 4. cap. 3. Val. Max. Xenoph. in Cy-
rop.

2. Agyptiorum Reges cibo vescabantur simpli-
ci, vt quorum mensæ nihil præter vitulum & an-
serem inferretur: vini potandi certa statuta erat
mensura, qua neque farciri venter, neq; inebriari
possent, &c. *Diodor. lib. 1. cap. 6.*

3. Samuel Regum Prophetarumq; maximum
omne vinum, & quidquid potum inebriat, nun-
quam bibit, sicut sacra eloquia testantur, atque
ita laudandum in modum filios Israël gubernauit. *Philo Iudæus lib. de Temul.*

4. Cùm orator quidam luxuriosus pranderet a-
pud Phocionem Principem, & tam vini, quàm ci-
borū apparatus exhiberetur satis tenuis: Demio-
ror inquit, O Phocion, te Remp. administrare,
cùm possis ad istum prandere modum. Imò verò,
inquirebat Phocium, ideo ad istum prandeo
modum, quia Remp. administro; indicans,
Rectores aliorum, moderatos in cibo & po-
tu esse debere Reges Persarum pane duntaxat,
pulte cardamo, & sale vesci solebant, si *Alexan-
dro lib. 2. Geneal. cap. 25.* credimus.

5. Timotheus Cononis F. Atheniensium Dux ex-
ceptus quodam tempore est coauuiuo à Plato-
ne, cumq; non fuisset id missium numero ma-
gnificum, nec alio magnopere apparatu conspi-
cuum, sed simplex planè: reuersus ad suos Ti-
mo-

motheus late infusurrauit: Quos cana exceperit Plato, in posterum etiam diem bene habere. Die sequenti Platoni obuius, intulit admodum eleganter: vos quidem, O Plato, in sequentem magis diem bene coenatis, quam in praesentem. *Cal. lib. 15, cap. 30.*

6. *Fridericus III. Imp.* nullum magis horrebat, vitium, quam ebrietatem: vinum non nisi dilutum bibebat, & singulari amore abstemios prosequabatur *Cuspinianus.*

7. *Alfonsus Rex Aragonum & Sicilia* interrogatus quid sibi veller, quod tam copiosa dilueret aqua vinum, quod alias parcissime bibebat: respondit: Ne ebrius fiam: non enim ignoro, quantum vini intemperantia Alexandri Macedonum Regis gloriae obsuerit. Vel: Vino sapientia obscuratur; ideo non decet Regem hoc immodica portione extinguere, sine quo Regis nomen rite tueri nequit. *Idem* cum audiret quosdam intercedentes apud se pro nobili quodam Equite, ob immensam aëris alieni vim, eo constatam, quod vini ingluuie peramplum patrimonium cum perdidisset, luxum consuetum continuare non posset, respondisse fertur: Si tantum pecuniae in patriam, in amicos, in pauperes contulisset, illico annuerem vobis: sed quia totum id ventri dedit, ac crapulae; non iniuria corpore luet, quod in eius obsequiis nequiter est admissum. *Idem* interrogatus, cur adeo saepe ac vehementer ebrietatis vitium carperet, ac damnares? Quia, inquit, furorem & libidinem Ebrietatis filias esse haud ignoro. *Anton. Panormit. lib. 2. de rebus gestis Alfonsi.*

8. *Xiphilinus* testatur *Claudium Imp.* omnes delicias, quae fuerant Caij Caligulae temporibus in-

eroductæ, (dæmonis decipulæ ac nassa. *Ierem. 5.*) sustulisse: quin etiam capponarias officinas, vbi confluere solebant ad luxum iam assuefacti ciues, euertisse, quòd omnis nequitix lustra Tabernas esse dicitaret. *Alex. ab Alex. lib. 4 Gen. dier. cap. 3.*

9. *Rex Salomon* sapientia plenus, sapientio- rem se euasurum putauit, si abstemius vitam ageret: *Eccle. 2. Cogitavi in corde meo, abstrahere à vino carnem meam, vt animum meum transferrem ad sapientiam, deitarem q. stultitiam, donec viderem quid esset vtile filijs hominum. Idem Prou. 31. v. 4. ait: Noli Regibus, O Lamuel, noli Regibus dare vinum: quia nullum secretum est, vbi regnat ebrietas. ne fortè bibant, & obliuiscantur iudiciorum, & mutant causam filiorum pauperis.* Nam rectè *Plato 2. de Leg.* Magistratibus toto eo tempore, quo Magistratu funguntur, vini vsum non concederem, &c. *Gubernator ebriolus, & quiuis, cuiuscunque rei præfectus, omnia subuertit, siue nauigium, siue currum, siue exercitum, siue quamcunque rem fidei suæ commissam. Valer. Max. lib. 5. cap. 11.* Princeps semper erit sobrius, & potens vti vsu rationis, ad causas subditorum dijudicandas, &c. Hinc *Carthaginenses*, teste *Alexand. ab Alexand. lib. 4. Gener. cap. 6.* toto imperij tempore Magistratui vinum interdicebant, & vt idem author est, *Aegyptiorum* lex erat, vt certa vini subtracta mensura Regi quotidianis ferculis daretur, vltra quam excedere non licebat. Et si apud *Hydos* mulier temulentum Regem occidisset, hoc donabatur munere, vt successori nuberet. Et *Solonis*

ooo 4 insti-

instituto licuit Atheniensibus ebrium Principem morte mulctare. *Cal. Rhod. lib. 28. cap. 31.*

10. Cùm festum diem celebraret Thebana ciuitas, omnesque comotationibus & vini libidini indulgerent, *Epaminondas Dux Thebanorum* cibo abstinens & potu, cuidam è familiaribus factus est obuius tristi ac meditabundo vultu, demissis oculis: quo admirante, ac rogante: quid tandem rei esset, quòd solus ad eum affectus modum obambulare? vt vobis, inquit, omnibus ebrio ac focordes esse liceat.

11. De *Hannibale* Poenorum Imp. *Vegetius lib. 4. cap. 3.* ait: De nocte semper surgebat, ante nocte nunquam quiescebat, crepusculo demum vespertino coenae vacabat: vino vix vlllo, sitamen vtebatur, parcissimè vtebatur: nūquam amplius duabus horis apud eum discumbebatur.

12. *Policrates* testatur, lib. 5. cap. 7. *Scipionem AEmilianum*, cùm aduersus hostes iturus esset, toto belli temporè, nec vino vsūm, nec mentis sed hinc inde ambulanti pane vesci sicco, & lymphā, è fonte proximo suppeditatā, sitim restinguere solitum. M. quoque *Catonem* eodem vino, quo remiges, hoc est, tenuissimo ac vilissimo contentum, neque vnquam pretiosius ac fortius, dum gereret Remp. bibere voluisse. Refert idem de *Augusto Cesare*, quòd minimi cibi fuerit, tenuissimique potus.

13. *Carolus Magnus* ebrietatem etiam in quolibet infimae conditionis homine, nedum suis, abhorrebat. In coena non amplius ter ferè, neque temere interdium bibit. Idem vetuit, ne in castris, seu expeditione, alius alium ad bibendum promou-

prouocaret, aut cogeret. Ebrium in exercitu, in posterum aquam potare cōmpulit. *Crantz. Saxon. lib. 2. cap. 8. Auentinus lib. 4. Annal. Boiorum. 14. Maximilianus I. Imp.* inter prandia rarò bibe- bat: in mensa vt plurimum ter: atque ideo vale- tudo illi vsque ad periodum vitæ prospera sem- per fuit. Cuspinian.

SIGNVM LXXXIII.

SPECTACVLA VANA, ET IVR-
pia prohibere.

1. **T**iberius *Cesar* ludorum ac munerum im- pensas corripuit, mercedibus Scenicorum rescissos, &c. *Sueton.*
2. Romæ cum Præsidium licentia in edendis spectaculis multum damni Prouincialibus infer- ret, eosque quotidie nouis collationibus exhau- rirer, *Nero* veniit, ne gladiatorium munus, aut ferarum spectaculum Præsides in Prouincijs e- derent. *Alex ab Alex. lib. 4. cap. 6.*
3. *Gymnicus ἀγὼν* apud Viennenses ex cu- iusdam Testamento celebrabatur. Hunc *Trebonius Ruffinus* in Duumuiratu tollendum auolendum- que curauerat. Cum negaretur ex autoritate publica fecisse, eumque restitui hæredes postu- lassent, egit ipse causam suam apud *Traianum Imp. C. Plinio Nepote* in consilium assumpto. Di- cebat eas potissimum liberalitates priuatorum hominũ esse omni Reip. valde suspectas, quæ ci- uicæ nullum ornatum, nullam utilitatem; plebi solam duncaxat voluptatem, atque delectationẽ afferant: qualia sunt venationes, spectacula, alia- que